राज्यातील जनतेस सर्वसमावेशक कर्करोग सेवा उपलब्ध करून देण्याकरिता धोरण निश्चीत करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग
शासन निर्णय क्रमांकः संकीर्ण - २०२५/प्र.क्र.६७ (ई-१००६९४४)/२५/ शिक्षण-१
९ वा मजला, गो.ते.रुग्णालय संकुल, नवीन मंत्रालय,
लोकमान्य टिळक मार्ग, मुंबई
दिनांक: १६ ऑक्टोबर, २०२५

प्रस्तावना :

राज्यात कर्करोगाचे प्रमाण वाढत असून पुढील काळात ही समस्या अधिक तीव्र होण्याची शक्यता आहे. भारतीय वैद्यकीय संशोधन परिषद (ICMR) आणि राष्ट्रीय रोग डेटा केंद्र (NCDIR) यांनी जाहीर केलेल्या अहवालानुसार, २०२५ पर्यंत राज्यातील नवीन कर्करोग रुग्णांच्या संख्येत सन २०२० च्या तुलनेत ११% वाढ दर्शवते. सद्यस्थितीत देशात प्रति एक लक्ष लोकसंख्येमागे सुमारे १०० कर्करोग रूग्ण आढळून येतात. देशातील कर्करोग रूग्णांपैकी सर्वाधिक रूग्ण आढळणाऱ्या राज्यांपैकी महाराष्ट्र हे एक राज्य आहे. देशातील कर्करोगाचे गांभिर्य लक्षात घेता, केंद्र शासनाने आर्थिक वर्ष २०२५-२६ साठी घोषित केलेल्या अर्थसंकल्पामध्ये देशातील सर्व जिल्हा रूग्णालयांत पुढील ३ वर्षात कर्करोग उपचाराकरिता डे केअर सेंटर स्थापन करण्याची घोषणा केली आहे. यापैकी २०० डे केअर सेंटर्सची स्थापना आर्थिक वर्ष २०२५-२६ मध्ये करण्यात येणार आहे.

२. केंद्र शासनाच्या आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्रालयाने दि.२७.०३.२०२४ रोजीच्या पत्रान्वये प्रत्येक राज्याने आसाम कॅन्सर केअर मॉडेलच्या धर्तीवर संबंधित राज्यातील कर्करोगाची परिस्थिती विचारात घेऊन आवश्यक उपाय योजना करण्याबाबत सूचना दिल्या आहेत. यास्तव राज्यातील जनतेस सर्वसमावेशक कर्करोग सेवा उपलब्ध करून देणे, कर्करोगासंबंधी प्रशिक्षित मनुष्यबळ निर्मिती करणे तसेच सदर आजाराविषयी संशोधन कार्यात प्रगती करणे ही उद्दिष्टे पूर्ण करण्याकरिता कर्करोग रूग्णालयांद्वारे त्रिस्तरीय समग्र कर्करोग उपचार सेवा उपलब्ध करून देण्यासाठी धोरण निश्चित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्यानुषंगाने सादर करण्यात आलेल्या प्रस्तावास दिनांक ३०.०९.२०२५ रोजीच्या मा. मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत मान्यता प्राप्त झाली असून शासनाने खालीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णयः-

१) कर्करोगाचे वाढते प्रमाण व कर्करोग उपचाराचे गांभीर्य विचारात घेता, राज्यातील जनतेस सर्वसमावेशक कर्करोग सेवा उपलब्ध करून देणे, कर्करोगासंबंधी प्रशिक्षित मनुष्यबळ निर्मिती करणे तसेच सदर आजाराविषयी संशोधन कार्यात प्रगती करणे ही उद्दिष्टे पूर्ण करण्याकरिता कर्करोग रूग्णालयांद्वारे त्रिस्तरीय समग्र कर्करोग उपचार सेवा (L1, L2 व L3) उपलब्ध करून देण्यासाठी आवश्यक धोरण निश्चित करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

२) राज्यात टाटा स्मारक रुग्णालय L1 स्तरावर कर्करोगाकरिता शिखर संस्था म्हणून कार्यरत असल्याने विवरणपत्र क्र. २ मध्ये नमूद छत्रपती संभाजीनगर, चंद्रपूर, नागपूर, मुंबई (जे. जे.), कोल्हापूर, पुणे (बैरामजी जिजीभॉय शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय), नांदेड येथील ७ शासकीय वैद्यकीय

महाविद्यालयांशी संलग्नित रूग्णालये तसेच नाशिक व अमरावती येथील सार्वजनिक आरोग्य विभागाच्या अखत्यारितील २ संदर्भ सेवा रुग्णालये अशी एकूण ९ केंद्रे ही L2 स्तर म्हणून व अंबाजोगाई (बीड), यवतमाळ, मुंबई (कामा व आल्ब्लेस रुग्णालय), सातारा, बारामती, जळगाव व रत्नागिरी येथील शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयांशी संलग्नित ७ रूग्णालये, ठाणे (जिल्हा रुग्णालय संलग्नित) व शिर्डी संस्थानचे रुग्णालय अशी एकूण ९ केंद्रे L3 स्तर म्हणून स्थापन करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

३) L2 व L3 स्तरावरील संस्थांना आवश्यकतेनुसार मनुष्यबळ उपलब्ध करुन देणे, संस्थांचे व्यवस्थापन करणे, पीपीपी धोरण राबविणे तसेच इतर अनुषंगिक बाबी पार पाडणे इ. बाबींकरिता मा.मुख्यमंत्री महोदयांच्या अध्यक्षतेखाली कंपनी कायदा, २०१३ मधील सेक्शन-८ अंतर्गत “महाराष्ट्र कॅन्सर केअर, रिसर्च अँड एज्युकेशन फांउडेशन” (MAHACARE Foundation) ही कंपनी स्थापन करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे. आवश्यकतेनुसार संबंधित जिल्ह्यांच्या पालकमंत्र्यांना निमंत्रित सदस्य म्हणून समाविष्ट करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

४) L1, L2 व L3 केंद्रांमधील योग्य समन्वयासाठी Single Cloud Command and Control Centre स्थापन करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

५) छत्रपती संभाजीनगर, चंद्रपूर, नागपूर, मुंबई (जे. जे.), कोल्हापूर, पुणे (बैरामजी जिजीभॉय शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय), नांदेड येथील ७ शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयांशी संलग्नित तसेच नाशिक व अमरावती येथील सार्वजनिक आरोग्य विभागाच्या अखत्यारितील संदर्भ सेवा रुग्णालये शैक्षणिक प्रयोजनार्थ संबंधित जिल्ह्यांतील शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयांशी संलग्नित करुन सदर L2 स्तर रूग्णालयांमध्ये कर्करोगासंबधी पदव्युत्तर व अतिविशेषोपचार शिक्षण (MD/MS, DM/MCH, DNB, Fellowship) उपलब्ध करुन देण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

६) रुग्णसंख्या व शैक्षणिक बाबी यांसाठी भविष्यातील मागणी विचारात घेता L3 स्तरावरील संस्थेचे रुपांतर L2 स्तरावरील संस्थेत करण्यास तसेच भविष्यात L2 व L3 संस्थांच्या संख्येत वाढ करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

७) महाकेअर फाऊंडेशनला दैनंदिन भागभांडवल म्हणून सुरुवातीला रू.१०० कोटी इतका निधी कॉर्पस फंड म्हणून राज्य शासनामार्फत महात्मा ज्योतिराव फुले जन आरोग्य योजना व आयुष्यमान भारत-प्रधानमंत्री जन आरोग्य योजनेंतर्गत दुर्धर आजारासाठी उभारण्यात येणाऱ्या २०% राखीव निधीतून (Corpus fund) उपलब्ध करुन देण्यास मान्यता देण्यात येत आहे. तसेच महात्मा फुले जन आरोग्य योजनेंतर्गत कर्करोग रुग्णालयास प्राप्त होणाऱ्या शुल्कापैकी २०% शुल्क महाकेअर फाऊंडेशनला अदा करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

८) सदर फाऊंडेशनला क्लिनिकल ट्रायल्स मधून निधीची उभारणी करता येईल. विहित प्रक्रियेद्वारे आशियाई विकास बँक, जपान इंटरनॅशनल को ऑपरेशन एजन्सी, जागतिक बँक तसेच आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधी अशा आंतरराष्ट्रीय संस्थांमार्फ़त तसेच देणग्या, अनुदाने, कॉर्पोरेट सोशल रिस्पॉन्सिबिलिटी (CSR) अंतर्गत कंपनीस निधी उभारण्यास मान्यता देण्यात येत आहे. सदर फाऊंडेशनला कॉर्पोरेट सोशल रिस्पॉन्सिबिलिटी (CSR) च्या माध्यमातून कर्करोगाव्यतिरिक्त वैद्यकीय शिक्षण व औषधीद्रव्ये विभागांतर्गत इतर प्रकल्पांसाठी देखील निधीची उभारणी करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

९) L2 स्तरावरील संस्थांचे बांधकाम, यंत्रसामुग्री व व्यवस्थापन करण्याकरिता शासनामार्फत निधी अर्थसंकल्पित करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे. सदर प्रकल्पांतर्गत L2 स्तरावरील संस्थांमध्ये CT Simulator, MRI व PET - CT या यंत्रांच्या खरेदीकरिता शासन निर्णय दि. २३.०९.२०२१ अन्वये निश्चित करण्यात आलेले सार्वजनिक खाजगी भागीदारी (PPP) धोरण अवलंबण्यास तसेच सदर प्रकल्पांतर्गत सर्व यंत्रसामुग्री खरेदी करण्याकरिता टाटा स्मारक रुग्णालयाचे दरपत्रक/ आर सी वापरण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

१०) L3 स्तरावरील संस्थांचे बांधकाम शासनामार्फ़त तथापि यंत्रसामुग्रीची खरेदी, मनुष्यबळ व व्यवस्थापन इ. बाबींकरिता सार्वजनिक खाजगी भागीदारी (PPP) धोरण अवलंबण्यास मान्यता देण्यात येत आहे. L3 संस्थांसाठी विहित केलेल्या निकषानुसार शिर्डी संस्थानातील कर्करोग रुग्णालयासाठी येणारा बांधकाम, यंत्रसामुग्री व मनुष्यबळासाठीचा खर्च संस्थानामार्फत करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

११) L2 स्तरावरील संस्था शैक्षणिक प्रयोजनार्थ संबंधित शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयांशी संलग्नित असून सदर संस्थांमधील अनुषंगिक पदभरती शासनामार्फत (वैद्यकीय शिक्षण विभाग/ सार्वजनिक आरोग्य विभाग) करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे. छत्रपती संभाजीनगर येथील राज्यस्तरीय कर्करोग संस्थेसाठी मंजूर करण्यात आलेल्या पदसंख्येनुसार सदर L2 संस्थांमधील पदनिर्मितीस मान्यता देण्यात येत आहे. तसेच शासनामार्फत केली जाणाऱ्या पदभरतीसाठी उच्चस्तरीय समितीच्या मान्यतेची अट शिथील करण्यात येत आहे.

१२) संबंधित यंत्रणेमार्फत (वैद्यकीय शिक्षण विभाग/ सार्वजनिक आरोग्य विभाग/ शिर्डी संस्थान) उपलब्ध न होऊ शकलेले अतिकुशल मनुष्यबळ आवश्यकतेनुसार महाकेअर फाऊंडेशनमार्फत उपलब्ध करुन देण्याकरिता मान्यता देण्यात येत आहे. महाकेअर फाऊंडेशनमार्फत वैद्यकीय शिक्षण विभाग व सार्वजनिक आरोग्य विभागाच्या नियंत्रणाखालील रुग्णालयांत उपलब्ध करुन देण्यात आलेल्या अतिकुशल मनुष्यबळाच्या वेतन विषयक बाबी महाकेअर फाऊंडेशनद्वारे हाताळण्यास तसेच शिर्डी संस्थानास महाकेअर फाऊंडेशनमार्फत उपलब्ध करुन देण्यात आलेल्या प्रशिक्षित मनुष्यबळाचा खर्च शिर्डी संस्थानामार्फत करुन देण्याकरिता मान्यता देण्यात येत आहे.

१३) सदर प्रकल्पातील L2 संस्थांच्या अनावर्ती खर्चासाठी रु. ९४०.७२ कोटी तसेच आवर्ती खर्चासाठी रु.३२२.९६ कोटी अशा एकूण अंदाजित रू. १२६३.६८ कोटी इतक्या खर्चास मान्यता देण्यात येत आहे. तसेच सदर प्रकरणी L2 संस्थांसाठी विहित केलेल्या निकषानुसार नाशिक व अमरावती येथील L2 संस्थांसाठी आवश्यक अनावर्ती व आवर्ती खर्च तसेच ठाणे या L3 संस्थेसाठी आवश्यक अनावर्ती खर्च सार्वजनिक आरोग्य विभागामार्फत भागविण्यास मान्यता देण्यात येत आहे. उर्वरित L3 संस्थांच्या अनावर्ती व इतर खर्चासाठी (बांधकाम) रु.१४७.७० कोटी इतक्या खर्चास मान्यता देण्यात येत आहे.

१४) आवश्यकता भासल्यास जपान इंटरनॅशनल को ऑपरेशन एजन्सी/ आशियाई विकास बँकेमार्फत राज्य शासनास प्राप्त होणाऱ्या कर्जातून विहित प्रक्रियेद्वारे सदर प्रकल्पासाठी निधी उपलब्ध करून घेण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

१५) आर्थिक वर्ष २०२५-२६ च्या अर्थसंकल्पानुसार देशातील २०० डे केअर सेंटर्सची स्थापना सदर आर्थिक वर्षात करण्यात येणार आहे. सदर डे केअर सेंटर्ससाठी केंद्र शासनाच्या माध्यमातुन निधी उपलब्ध करून घेण्यास व सदर निधी प्रकल्पातील L3 स्तरासाठी वापरण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

१६) सदर प्रकल्पातील L2 व L3 स्तरावरील संस्थांसाठी वैद्यकीय शिक्षण विभागामार्फत निश्चित करण्यात आलेल्या निकषांचे काटेकोर पालन सार्वजनिक आरोग्य विभागाच्या नियंत्रणाखालील रुग्णालये तसेच शिर्डी संस्थानचे रुग्णालय यांनी करणे आवश्यक राहील.

१७) प्रस्तुत शासन निर्णय नियोजन विभागाच्या दि.०१.०३.२०२५ तसेच वित्त विभागाच्या दि.०७.०४.२०२५ रोजीच्या अभिप्रायानुसार आणि मा. मंत्रीमंडळाच्या दि.३०.०९.२०२५ रोजीच्या बैठकीतील मान्यतेनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२५१०१६१३११००८७१३ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

DHEERAJ KUMAR

Digitally signed by DHEERAJ KUMAR
DN: c=IN, st=Uttar Pradesh, 2.5.4.20=e92a9281a64270b613ad53f9a8c1b534c7f63492da58fe21641b40467cda2ea3, postalCode=226002, street=SO Shri Lal Chand 594 gha 272 Durgapuri Colony Near Durga Mandir Harihar Pur, pseudonym=7f0efcb9e7d140a189494585178dd510, title=5145, serialNumber=5de42307edd217d080ec919afbb7d8ccfc886211cddd6cd4287e79650f81f9c1, o=Personal, cn=DHEERAJ KUMAR
Date: 2025.10.16 19:14:44 +05'30'

(धीरज कुमार)
सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.राज्यपाल यांचे सचिव, राज्यपाल सचिवालय, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई.
२. मा.सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद मुंबई यांचे सचिव, विधान भवन, मुंबई.
३. मा.अध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, मुंबई यांचे सचिव, विधान भवन, मुंबई.
४. मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
५. मा.उप मुख्यमंत्री यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
६. मा. मंत्री,वैद्यकीय शिक्षण यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
७. मा. राज्यमंत्री,वैद्यकीय शिक्षण यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
८. मा.विरोधी पक्ष नेता, महाराष्ट्र विधानपरिषद यांचे सचिव, विधानभवन, मुंबई.
९. मा. विरोधी पक्ष नेता, महाराष्ट्र विधानसभा यांचे सचिव, विधानभवन, मुंबई.
१०. सचिव, आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार, निर्माण भवन, नवी दिल्ली.
११. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई.
१२. महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मंत्रालय, मुंबई
१३. अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, सर्व मंत्रालयीन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१४. आयुक्त, वैद्यकीय शिक्षण, मुंबई
१५. संचालक, वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन, मुंबई
१६. संचालक, आयुष संचालनालय, मुंबई
१७. संचालक, आरोग्य सेवा संचालनालय, मुंबई
१८. कुलसचिव, महाराष्ट्र आरोग्य विज्ञान विद्यापीठ, नाशिक
१९. सर्व जिल्हाधिकारी
२०. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) १ / २ महाराष्ट्र राज्य, मुंबई / नागपूर.
२१. सर्व जिल्हा शल्यचिकित्सक, जिल्हा सामान्य रुग्णालय

२२. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी
२३. सर्व सह सचिव/उप सचिव, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२४. सर्व अधिष्ठाता, शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालये
२५. निवडनस्ती (शिक्षण-१).

वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग शासन निर्णय क्र. संकीर्ण - २०२५/प्र.क्र.६७ (ई-१००६९४४)/२५/ शि-१,
दिनांक - १६ ऑक्टोबर, २०२५ चे सहपत्र

१) राज्यात त्रिस्तरीय (**L 1, L 2** व **L 3**) समग्र कर्करोग उपचार सेवा पुढीलप्रमाणे राबविण्यात येतीलः-

विवरणपत्र क्र. १

L1 संस्था - सदर संस्था कर्करोगाकरिता शिखर संस्था म्हणून कार्यरत असते. यात कर्करोगाच्या निदान, उपचार, शिक्षण, संशोधन, जनजागृती तसेच राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय दर्जाच्या सेवा उपलब्ध असतात. राज्यात टाटा स्मारक रुग्णालय L1 स्तरावर कार्यरत आहे.

L 2 व L 3 संस्थांचे स्वरूप

क्र.	स्तर	उपलब्ध सेवा	आवश्यक यंत्रसामुग्री	एकूण संस्था
१	(L2)	कायमस्वरूपी संपूर्ण कर्करोग शिक्षण व सेवा एकूण रुग्णखाटा - १५० उपचाराकरिता खाटा -१०० व डे-केअर खाटा -५० ➢ कर्करोगासंबधी पदव्युत्तर व अतिविशेषोपचार शिक्षण (MD/MS, DM /MCH, DNB, Fellowship) ➢ सर्व प्रकारच्या कर्करोगांचे निदान (Advanced Diagnostic) ➢ सर्व प्रकारच्या कर्करोगांवरील शस्त्रक्रिया ➢ सर्व प्रकारचे कर्करोगांवरील वैद्यकीय उपचार ➢ रेडियोथेरेपी व किमोथेरेपी सेवा ➢ Palliative उपचार ➢ औषध सुविधा ➢ संशोधन ➢ जनजागृती कार्यक्रम	• Linac • CT Simulator • Brachytherapy Machine • MRI • PET - CT • Advanced Pathology Lab • X-ray • Sonography • Mammography	९
२	(L3)	निदान आणि डे-केअर रेडिओथेरपी व किमोथेरपी युनिट्स डे-केअर खाटा - ३०-५० ➢ रेडियोथेरेपी व किमोथेरेपी सेवा ➢ डे-केअर ➢ Palliative उपचार ➢ औषध सुविधा ➢ भौतिकोपचार (वैद्यकीय महाविद्यालयामार्फत) ➢ मानसिक आधार व उपचार (वैद्यकीय महाविद्यालयाद्वारे) ➢ संशोधन (वैद्यकीय महाविद्यालय व संल्लग्नित L2 मार्फत) ➢ जनजागृती कार्यक्रम	• Linac • CT Simulator • Basic Pathology Lab	९

२) राज्यातील कर्करोग रुग्णालयांचे स्तर पुढीलप्रमाणे आहेत:-

विवरणपत्र क्र.२

क्र.	**(L2)** - कायमस्वरूपी कर्करोग उपचार सेवा आणि संलग्न सुविधा	क्र.	**(L3)** - निदान आणि डे-केअर रेडिओथेरपी व किमोथेरपी युनिट्स
१	कर्करोग रुग्णालय, छत्रपती संभाजीनगर • सन २०१२ पासून कार्यान्वित • स्टेट कॅन्सर इन्स्टिट्यूट • कार्यरत २६५ खाटा	१	अंबाजोगाई (बीड)
		२	ठाणे (जिल्हा रुग्णालय)
२	शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालय,चंद्रपूर • १०० खाटांचे रुग्णालय कार्यरत		चंद्रपूर, नागपूर, वर्धा, अमरावती येथे कर्करोग उपचार उपलब्ध असल्याने नव्याने L3 स्तरावरील संलग्नित संस्था स्थापन करण्यात आलेली नाही.
३	शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय, नागपूर • १६० खाटांचे रुग्णालय प्रगती पथावर	३	यवतमाळ
४	सर ज. जी. रुग्णालय, मुंबई • नवीन अतिविशेषोपचार रुग्णालयात कर्करोगाच्या समर्पित कक्षांचे बांधकाम प्रगती पथावर.	४	कामा व आल्ब्लेस रुग्णालय (L3 स्वरूपातील सेवा उपलब्ध)
५	राजर्षी छत्रपती शाहू महाराज शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय, कोल्हापूर आणि छत्रपती प्रमिलाराजे सर्वो. रुग्णालय, कोल्हापूर • २५० खाटांचे रुग्णालय मंजूर.	५	सातारा
		६	रत्नागिरी
६	पुणे (बैरामजी जिजिभॉय शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय) • नव्याने प्रस्तावित संस्था (Greenfield Project)	७	बारामती
७	नाशिक (सार्वजनिक आरोग्य विभागाचे L3 दर्जाचे संदर्भ सेवा रुग्णालय)	८	शिर्डी संस्थानाचे रुग्णालय
		९	जळगाव
८	अमरावती (सार्वजनिक आरोग्य विभागाचे तृतीयक स्तरावरील संदर्भ सेवा रुग्णालय)		चंद्रपूर, नागपूर, वर्धा, अमरावती येथे कर्करोग उपचार उपलब्ध असल्याने नव्याने L3 स्तरावरील संलग्नित संस्था स्थापन करण्यात आलेली नाही.
९	नांदेड		आवश्यकतेनुसार भविष्यात L3 केंद्र स्थापन करण्याबाबत विचार करण्यात येईल.

3) L2 कर्करोग रुग्णालयांच्या बांधकामाच्या अंदाजित खर्चाचा तपशील

(विवरणपत्र-३) (रुपये कोटी)

क्र.	इमारतीचे स्वरुप	आवश्यक बांधकाम (चौ. मी.)	खर्च प्रति चौ.मी.	एक रुग्णालय अंदाजित खर्च	४ रुग्णालयांचा अंदाजित खर्च (पुणे, नाशिक, अमरावती, नांदेड)
१	प्रशासकीय व रुग्णालय इमारत	७२००	४२४२०/-	३०.५४	१२२.१६
२.	अचिकित्सालयीन व चिकित्सालयीन विभाग	६७००	४२४२०/-	२८.४२	११३.६८
३.	अधिकारी/ कर्मचारी आवास आणि विद्यार्थी वसतिगृह	२३५०	४२४२०/-	९.९७	३९.८८
	एकूण	**१६२५०**	**४२४२०/-**	**६८.९३**	**२७५.७२**

4) L3 कर्करोग रुग्णालयांच्या बांधकामाच्या अंदाजित खर्चाचा तपशील

(विवरणपत्र-४) (रुपये कोटी)

क्र.	इमारतीचे स्वरुप	आवश्यक बांधकाम (चौ.मी.)	खर्च प्रति चौ.मी. (रु.)	अंदाजित खर्च एक रुग्णालय	अंदाजित खर्च *७ संस्था
१	प्रशासकीय, रुग्णालय व इतर इमारती	४९७४	४२४२०	२१.१०	१४७.७०
	एकूण	**४९७४**	**४२४२०**	**२१.१०**	**१४७.७०**

५) यंत्रसामुग्री व देखभाल खर्चाचा तपशील

(विवरणपत्र-५)

<table>
<tr><th>यंत्रसामुग्री</th><th>एका संस्थेकरिता अंदाजित खर्च</th><th colspan="2">एकूण अंदाजित खर्च (रुपये कोटी)</th></tr>
<tr><td rowspan="5">L2</td><td rowspan="5">८५.०० (महत्वाची यंत्रे-M)
१५ (अन्य यंत्रे-O)

[कोल्हापूर, मुंबई (जे.जे.), पुणे (BJMC), नाशिक, अमरावती, नांदेड, नागपूर]</td><td>M</td><td>O</td></tr>
<tr><td>५१०.०० (६ संस्था)</td><td>९० (६ संस्था)</td></tr>
<tr><td>५० (नागपूर)</td><td>१५ (नागपूर)</td></tr>
<tr><td>रु. ५६० कोटी</td><td>रु. १०५ कोटी</td></tr>
<tr><td colspan="2">एकूण रु.६६५ कोटी</td></tr>
<tr><td>L3</td><td>४५.००</td><td colspan="2">२७० (६ संस्थांकरिता)
[मुंबई (कामा व आल्ब्लेस), बारामती व शिर्डी संस्थान वगळून)]</td></tr>
<tr><td colspan="4">L2 करिता CT Simulator, MRI व PET - CT ही यंत्रसामुग्री तसेच L3 संस्थांकरिता सर्व यंत्रसामुग्री पीपीपी तत्वावर उपलब्ध करुन घेण्यात येणार आहे.</td></tr>
</table>

6) L2 कर्करोग रुग्णालयाकरिता आवश्यक पदे व त्यासाठी होणाऱ्या अंदाजित खर्चाचा वार्षिक तपशील
(विवरणपत्र-६)

क्र.	संवर्ग		एका रुग्णालयाकरीता आवश्यक पदे व अंदाजित खर्च	८ रुग्णालयांकरीता आवश्यक पदे व अंदाजित खर्च (रुपये कोटी)
१	वर्ग-१	पदे	२०	१६०
		खर्च	६.८	५४.४
२	वर्ग-२	पदे	२०	१६०
		खर्च	२.७	२१.६०
३	विद्यावेतनाची पदे	पदे	२०	१६०
		खर्च	२.३	१८.४
४	वर्ग-३ (नियमित पदे)	पदे	१५४	१२३२
		खर्च	११.७४	९३.९२
५	वर्ग-४ (बाह्यस्त्रोत)	पदे	४०	३२०
		खर्च	०.७	५.६
	एकूण	पदे	२५४	**२०३२**
		खर्च	**२४.२४**	**१९३.९३**

टिप:-

१) छत्रपती संभाजीनगर येथील कर्करोग रुग्णालय कार्यरत असल्याने सदर रुग्णालयाच्या पदांसाठी स्वतंत्र वित्तीय तरतूद आवश्यक नाही.

२) नाशिक व अमरावती या जिल्ह्यांतील रुग्णालयांमध्ये उपरोक्तनुसार पदनिर्मिती, पदभरती व त्यासाठी स्वतंत्र वित्तीय तरतूद सार्वजनिक आरोग्य विभागामार्फत करण्यात येईल.

7) L3 कर्करोग रुग्णालयाकरीता आवश्यक पदे व त्यावर होणाऱ्या अंदाजित खर्चाचा तपशील
(विवरणपत्र-७) (रुपये कोटी)

क्र.	संवर्ग		एका रुग्णालयाकरीता आवश्यक पदे व अंदाजित खर्च	७ रुग्णालयांकरीता आवश्यक पदे व अंदाजित खर्च
१	वर्ग-१	पदे	२	१४
		खर्च	०.७३	५.११
२	वर्ग-२	पदे	७	४९
		खर्च	०.९०	६.३०
३	वर्ग-३ (नर्सेस)	पदे	१०	७०
		खर्च	०.४८	३.३६
	एकूण	**पदे**	**१९**	**१३३**
		खर्च	२.११	**१४.७७**

टीप-

१) शिर्डी संस्थानातील रुग्णालयामध्ये उपरोक्तनुसार पदनिर्मिती, पदभरती व त्यासाठी स्वतंत्र वित्तीय तरतूद संस्थानामार्फत करण्यात येईल.

8) L2 कर्करोग रुग्णालयासाठींचा एकत्रित खर्चाचा तपशील

(विवरणपत्र-८)

क्र	खर्चाचा तपशिल	एका संस्थेकरिता अंदाजित खर्च (रुपये कोटी)	९ संस्थांकरिता अंदाजित खर्च (रुपये कोटी)
१	इमारत व बांधकाम (पुणे, नाशिक, अमरावती, नांदेड)	६८.९३	२७५.७२
	उर्वरीत बांधकाम (कोल्हापूर, नागपूर व मुंबई) (अर्थसंकल्पीय निधीतून)	००.००	००.००
	बांधकाम पूर्ण (छत्रपती संभाजीनगर व चंद्रपूर)	०.००	०.००
२	यंत्र सामुग्री (कोल्हापूर, मुंबई, पुणे नागपूर, नाशिक, अमरावती, नांदेड]	१००.००	६६५
	अ) एकूण अनावर्ती खर्च	**१६८.९३**	**९४०.७२**
३	अधिकारी व कर्मचारी (नियमित) (छत्रपती संभाजीनगर वगळून ८ संस्था)	२३.५४	१८८.३२
४	वर्ग ४ कर्मचारी (बाहय स्त्रोताद्वारे) (छत्रपती संभाजीनगर वगळून ८संस्था)	०.७०	५.६०
५	आवर्ती खर्च (दैनंदिन) (छत्रपती संभाजीनगर वगळून ८ संस्था)	१२.१२	९६.९६
६	बाहय स्त्रोत खर्च (छत्रपती संभाजीनगर वगळून ८ संस्था)	४.०१	३२.०८
	ब) एकूण आवर्ती खर्च (वार्षिक)	**४०.३७**	**३२२.९६**
	एकूण (आवर्ती+अनावर्ती) खर्च (अ+ब)	**२०९.३०**	**१२६३.६८**

9) L3 स्तरावरील संस्थांचा एकत्रित खर्चाचा तपशील

(विवरणपत्र-९)

क्र	खर्चाचा तपशिल	एका संस्थेकरिता अंदाजित खर्च (रुपये कोटी)	९ संस्थांकरिता अंदाजित खर्च (रुपये कोटी)
१	इमारत बांधकाम (७ संस्था)	२१.१०	१४७.७०
२	यंत्र सामुग्री उपकरणे (६ संस्था)	४५.००	२७०.००
	अ) एकूण अनावर्ती खर्च	**६६.१०**	**४१७.७०**
३	अधिकारी व कर्मचारी (नियमित) (७ संस्था)	२.११	१४.७७
	ब) एकूण आवर्ती खर्च (वार्षिक)	**२.११**	**१४.७७**
	एकूण (आवर्ती+अनावर्ती) खर्च (अ+ब) (७ संस्था)	**६८.२१**	**४३२.४७**

10) L2 व L3 स्तरावरील कर्करोग रुग्णालये सुरू करण्यासाठी येणारा अंदाजित आवर्ती व अनावर्ती खर्च (विवरणपत्र-१०)

	अनावर्ती (बांधकाम व यंत्रसामग्री) **(रुपये कोटी)**	आवर्ती (वेतन, साधन सामग्री व इतर सेवा) **(रुपये कोटी)**	एकूण **(रुपये कोटी)**
L2 (९ संस्था)	**९४०.७२**	३२२.९६	**१२६३.६८**
L3 (९ संस्था)	४१७.७०	१४.७७	४३२.४७
एकूण	**१३५८.४२**	**३३७.७३**	**१६९६.१५**

११) महाराष्ट्र कॅन्सर केअर, रिसर्च अँड एज्युकेशन फाऊंडेशन (सेक्शन-८ कंपनी)

१) सेक्शन-८ कंपनीचा उद्देश -

१) वैद्यकीय शिक्षण विभागांतर्गत सर्वसमावेशक कर्करोग सेवा जनतेस उपलब्ध करून देण्याकरिता कंपनी कायदा, २०१३ मधील सेक्शन-८ अंतर्गत "महाराष्ट्र कॅन्सर केअर, रिसर्च अँड एज्युकेशन फाऊंडेशन" (MAHACARE Foundation) कंपनी स्थापन करण्यात येत आहे.

२) **सदर संस्थेची उद्दिष्टे/ वैशिष्ट्ये -**

- वैद्यकीय शिक्षण विभागांतर्गत सर्वसमावेशक कर्करोग सेवा जनतेस उपलब्ध करून देणे.
- राज्यात कर्करोगावरील सर्वकष उपचार पध्दती उपलब्ध करून देण्यासाठी शिक्षण तसेच प्रशिक्षणाच्या माध्यमातून आरोग्य सेवेमध्ये प्रशिक्षित मनुष्यबळ विकसीत करणे. त्याचप्रमाणे L2 व L3 स्तरावरील संस्थांना आवश्यकतेनुसार अतिविशेष मनुष्यबळ पुरविणे.
- कर्करोगावर नवनवीन उपचार पध्दती विकसीत करणे.
- स्थानिक पातळीसाठी सुयोग्य व किफायतशीर अशा आरोग्यविषयक कार्यक्रमांची आखणी करून अशा प्रकारचे कार्यक्रम राज्यात सर्वत्र राबविणे.
- देशातील तसेच राज्यातील जनतेचे आरोग्य सुधारण्यासाठी खाजगी क्षेत्राच्या सहयोगातून आरोग्य क्षेत्रात काम करणे.
- आरोग्य सेवांमध्ये संशोधन करणे आणि आजार टाळण्यासाठी जीवनशैलीतील बदलांबाबत जनतेत जागरूकता वाढवणे.
- देशातील / राज्यातील आरोग्य सेवा केंद्रांमध्ये ज्ञानाची देवाणघेवाण सुलभ व्हावी यासाठी सक्षम माध्यमांचा (प्लॅटफॉर्म) विकास करणे, प्रोत्साहन देणे तसेच अशा माध्यमांना आवश्यकतेनुसार निधी उपलब्ध करून देणे.

३) **सदर संस्थेची रचना/ पदसिध्द सदस्य -**

क्र.	सदस्य	संस्थेतील पद
१)	मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य	अध्यक्ष
२)	उपमुख्यमंत्री (नगर विकास),महाराष्ट्र राज्य	उपाध्यक्ष
३)	उपमुख्यमंत्री (वित्त), महाराष्ट्र राज्य	उपाध्यक्ष
४)	मंत्री, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग, मंत्रालय, मुंबई	संचालक
५)	मंत्री, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई	संचालक

६)	राज्यमंत्री, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग, मंत्रालय, मुंबई	संचालक
७)	राज्यमंत्री, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई	संचालक
८)	अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई	संचालक
९)	अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग, मंत्रालय, मुंबई	संचालक
१०)	अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई	संचालक
११)	आयुक्त, वैद्यकीय शिक्षण व आयुष, मुंबई	संचालक
१२)	आयुक्त, आरोग्य सेवा संचालनालय, मुंबई	संचालक
१३)	**बोर्डद्वारे नामनिर्देशित आरोग्य सेवा क्षेत्रातील तज्ज्ञ व्यक्ती**	**मुख्य कार्यकारी अधिकारी**
१४)	उपसचिव (शिक्षण), वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग, मंत्रालय, मुंबई	सदस्य
१५)	मानद सल्लागार, राज्य कॅन्सर केअर प्रोजेक्ट	सदस्य
१६)	टाटा कॅन्सर हॉस्पिटल मार्फत नामनिर्देशित व्यक्ती	सदस्य
१७)	विषयतज्ञ/ वित्तीय सल्लागार/ विधी अधिकारी/ प्रशासकीय अधिकारी/ आवश्यकतेनुसार इतर संबंधीत अधिकारी यांचा सदरहू कंपनी स्थापित करण्याकरीता समावेश असेल.	सदस्य
१८)	खाजगी क्षेत्राशी संबंधित अधिकारी	सदस्य

४) **सर्वसाधारण बाबी -**

१. महाकेअर फाऊंडेशनला सुरुवातीला भागभांडवल म्हणून रु. १०० कोटी इतका निधी कॉर्पस फंड म्हणून राज्य शासनामार्फत महात्मा ज्योतिराव फुले जन आरोग्य योजना व आयुष्यमान भारत-प्रधानमंत्री जन आरोग्य योजनेंतर्गत दुर्धर आजारासाठी उभारण्यात येणाऱ्या २०% राखीव निधीतून (Corpus fund) उपलब्ध करुन देण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

२. सेक्शन- ८ कंपनीच्या दैनंदिन व्यवस्थापनासाठी तज्ञ कार्यकारी मंडळ (Executive body)- यात संबंधित क्षेत्रातील तज्ञ / अधिकारी यांचा समावेश असेल. तसेच कंपनीचे दैनंदिन व्यवस्थापन मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांच्यामार्फत हाताळण्यात येईल.

३. कर्करोगाकरीता राज्यात व देशात कार्यरत असलेल्या इतर संस्थांशी (उदा. नॅशनल कॅन्सर ग्रीड, व्हर्च्युअल ट्यूमर बोर्ड इत्यादी) समन्वय साधून सदर सेक्शन - ८ कंपनी कार्य करील.

४. यंत्रसामग्री खरेदी करण्याकरिता टाटा स्मारक रुग्णालयाचे दरपत्रक/ R. C. वापरण्यात येईल.

५. सेक्शन- ८ कंपनीस विहित प्रक्रियेद्वारे आशियाई विकास बँक, जपान इंटरनॅशनल को ऑपरेशन एजन्सी, जागतिक बँक तसेच आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधी अशा आंतरराष्ट्रीय संस्थांमार्फ़त तसेच देणग्या, अनुदाने, कॉर्पोरेट सोशल रिस्पॉन्सिबिलिटी (CSR) अंतर्गत निधी उभारता येईल.

६. सदर कंपनीस कॉर्पोरेट सोशल रिस्पॉन्सिबिलिटी (CSR) च्या माध्यमातून कर्करोगाव्यतिरिक्त वैद्यकीय शिक्षण व औषधीद्रव्ये विभागांतर्गत इतर प्रकल्पांसाठी देखील निधीची उभारणी करता येईल. तसेच सेक्शन- ८ कंपनीस क्लिनिकल ट्रायल्स मधून निधीची उभारणी करता येईल.

७. सार्वजनिक आरोग्य उपक्रमांतर्गत शासकीय अनुदानांसाठी सदर कंपनी पात्र असेल.

DHEERAJ KUMAR

Digitally signed by DHEERAJ KUMAR
DN: c=IN, st=Uttar Pradesh,
2.5.4.20=e92a9281a64270b613ad53f9a8c1b534c7f63492da58fe21641b40467cda2ea3, postalCode=226002, street=SO Shri Lal Chand 594 gha 272 Durgapuri Colony Near Durga Mandir Harihar Pur,
pseudonym=7f0efcb9e7d140a189494585178dd510, title=5145,
serialNumber=5de42307edd217d080ec919afbb7d8ccfc886211cddd6cd4287e79650f81f9c1, o=Personal, cn=DHEERAJ KUMAR
Date: 2025.10.16 19:15:39 +05'30'

(धीरज कुमार)
सचिव, महाराष्ट्र शासन